

Donderdag 27 en vrijdag 28 september 2018
Landgoed de Horst, Driebergen

NEUROLOGIE EN PSYCHIATRIE BIJ DE OUDERE MENS XII

Medicatie- en middelengebruik bij de oudere patiënt

scem.

Graag nodig ik u weer uit voor het inmiddels traditionele SCEM congres over Neurologie & Psychiatrie bij de oudere mens. Dit jaar luidt het thema: Medicatie- en middelengebruik bij de oudere patiënt.

Niet alleen gebruiken oudere patiënten vaak te veel medicatie of combinaties die onwenselijk zijn, ook worden zij meestal onvoldoende of niet juist behandeld voor hun aandoeningen. Denk aan het voorschrijven van inadequate doseringen zowel te laag, uit angst voor bijwerkingen, danwel te hoog, omdat bijvoorbeeld de nierfunctie niet optimaal is. Ook is het alcoholgebruik bij velen ruim (alsmede cannabis-varianten), worden diverse voedingssupplementen en ‘over the counter’-medicatie gebruikt, waardoor het voor behandelars een ondoorzichtig geheel kan worden. Dit symposium brengt een aantal aspecten van dit middelengebruik bij ouderen voor het voetlicht.

De donderdagavond begint met aandacht voor verslavingsproblematiek, waarbij we inzoomen op alcoholmisbruik bij ouderen. Op vrijdag komen cannabinoïden, methylphenidaat en antipsychotica voorbij. Meer algemene aspecten van medicatiegebruik bij ouderen zoals de rol van farmacogenetica in de alledaagse praktijk en veel voorkomende interacties komen aan de orde. Tenslotte is weer veel tijd ingeruimd om uw eigen casus in te brengen, uiteraard bij voorkeur zoveel mogelijk gekoppeld aan het thema.

Ik hoop velen van u eind september bij dit symposium in Driebergen te mogen begroeten,

*Prof.dr. Teus van Laar, neuroloog/klinisch farmacoloog,
UMC Groningen*

Programma

Donderdag 27 september

- 18.00 uur** Registratie en ontvangst met buffet
- 18.55 uur** Welkom en introductie door de voorzitter • *Prof.dr. Iris Sommer*
19.00 uur Precisie geneeskunde bij de behandeling van verslaafden
• *Prof.dr. Wim van de Brink*
- 20.00 uur** Het spanningsveld tussen autonomie en zelfdestructief gedrag bij oudere verslaafden • *Prof.dr. Evert van Leeuwen*
- 21.00 uur** Borrel

Vrijdag 28 september

Dagvoorzitter: *Prof.dr. Teus van Laar*

- 09.15 uur** Registratie en ontvangst met koffie
- 10.00 uur** Gericht antipsychotica gebruik • *Prof.dr. Iris Sommer*
10.35 uur Methylfenidaat bij neuropsychiatrische stoornissen bij ouderen
• *Prof.dr. Rob van Marum*
- 11.10 uur** Koffiepauze
- 11.40 uur** Farmacogenetica voor de dagelijkse praktijk • *Prof.dr. Henk-Jan Guchelaar*
12.15 uur De medicamenteuze behandeling van de oudere Parkinsonpatiënt; een praktische richtlijn • *Prof.dr. Teus van Laar*
- 12.45 uur** Lunchpauze
- 13.45 uur** Alcohol, cognitie en ziekte-inzicht • *Dr. Serge Walvoort*
14.20 uur Effecten en bijwerkingen van OTC medicatie; over suppleren en supplementen bij ouderen • *Drs. Clementine Stuijt*
- 14.55 uur** Theepauze
- 15.20 uur** Casuïstiekbespreking
- 16.35 uur** Afsluiting

Inschrijven

SCEM verwerkt haar inschrijvingen geautomatiseerd. Het online inschrijfformulier vindt u op de subpagina van deze bijeenkomst in de Agenda op www.scem.nl. Hier vindt u tevens alle informatie over de inschrijfvoorwaarden.

Het inschrijfgeld bedraagt bij:
Vroegboeken en betalen (tot 3 weken van tevoren)
€ 335,- voor 27 september (incl. dinerbuffet)
en 28 september
€ 255,- voor 28 september
Standaardprijs
€ 365,- voor 27 september (incl. dinerbuffet)
en 28 september
€ 285,- voor 28 september

Voorzitters en sprekers

Prof.dr. W. van de Brink • hoogleraar
Verslavingszorg, Academisch Medisch Centrum,
Amsterdam

Prof.dr. H.J. Guchelaar • ziekenhuisapotheker,
klinisch farmacoloog, hoofd afd. Klinische Farmacie
& Toxicologie, LUMC, Leiden; hoogleraar Klinische
Farmacie, Universiteit Leiden

Prof.dr. T. van Laar • neuroloog, klinisch farmacoloog,
Universitair Medisch Centrum Groningen

Prof.dr. E. van Leeuwen • hoogleraar Medische
Ethiek, Radboud Universiteit, Nijmegen

Prof.dr. R.J. van Marum • klinisch geriater,
klinisch farmacoloog, Jeroen Bosch Ziekenhuis,
's-Hertogenbosch; bijzonder hoogleraar

'Farmacotherapie bij ouderen', VUmc, Amsterdam
Prof.dr. I. Sommer • hoogleraar Psychiatrie,
Universitair Medisch Centrum Groningen

Drs. C. Stuijt • klinisch apotheker, Punt voor Parkinson,
Groningen

Dr. S.J.W. Walvoort • klinisch neuropsycholoog,
Vincent van Gogh voor geestelijke gezondheidszorg,
Venray

Doelgroep

Neurologen, (ouderen)psychiaters,
specialisten ouderengeneeskunde,
geriaters en zij die hiervoor in opleiding
zijn. Ook andere belangstellenden zijn
van harte welkom

Accreditatie

Wordt aangevraagd bij NVN, ABC1
(Verenso), NVKG en NVvP

Datum en locatie

Donderdagavond 27 september 2018
Vrijdag 28 september 2018

Landgoed De Horst
De Horst 1
3971 KR Driebergen

Dit symposium is mede mogelijk
gemaakt door:
GE Healthcare
Medice
UCB

Informatie

SCEM
Postbus 21, 4196 ZG Tricht

telefoon 0345 - 57 66 42
e-mail scem@scem.nl
twitter @scem

Voor meer bijeenkomsten: www.scem.nl